GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 127. *Lunĭ, Marțĭ 24 Iulie (5 Augustŭ)* **1884.**

Brașovŭ în 23 Iulie (4 Augustŭ).

Unŭ omŭ de statŭ órecare a ḍisŭ odată, că monarchia nóstră poliglotă este unŭ adevĕratŭ balamucŭ. Acestŭ omŭ trebue că a fostŭ și în Ardélŭ, căcĭ décă nu cu tótă diversitatea de limbă, de religiune, de obiceiurĭ și de moravurĭ și cu tótă deosebirea de interese între poporațiunea din imperiu, nu ar fi putută sĕ capete o ideă atâtŭ de rea despre fericita Cis- și Translaitaniă.

Trebue sĕ fi petrecutŭ cineva mai multă vreme în țéra nóstră muntósă și trebue ca numele lui sĕ fi figuratŭ câteva ḍile și în listele óspeților dela băile din vecina Sĕcuime, ca sĕ capete impresiunea, că p'aicĭ pela noi mințile unorŭ ómenĭ sunt profundŭ turburate. Ura își dă mâna cu intoleranța, fanatismulŭ de rassă cu șovinismulŭ, ignoranța cu grobianitatea spre a scóte la lumină nisce năsdrăvănii, de care sunt capabilĭ numai acei nenorociți, carĭ au lipsă a fi căutațĭ în casa de sănĕtate.

Esclusivismulŭ naționalŭ alŭ celorŭ, carĭ se mândrescŭ a fi urmașii lui Arpadŭ, mai are încă unŭ înțelesŭ pe terĕmulŭ afacerilorŭ politice, dér când se practică chiar și fața cu pacinicii óspețĭ de pe la băi, elŭ trebue sĕ escite rîsulŭ séu compătimirea spectatorului nepreocupatŭ. Décă însĕ acestŭ esclusivismŭ devine ofensivŭ și violéză chiar buna cuviință și cerințele cele mai primitive ale ospitalității, atuncĭ și celŭ mai conciliantŭ și moderatŭ dintre moderațĭ trebue sĕ fie indignatŭ până în adênculŭ inimei de-o asemenea purtare.

De unŭ șirŭ de anĭ nu trece o véră ca sĕ nu înregistrămŭ în colónele fóiei nóstre câte unŭ actŭ de escuisită urbanitate ungurésca de pe la băile din Tușnadŭ, Elepatacŭ ș. a. Aceste băi sunt visitate, precum este în genere cunoscutŭ, mai vêrtosŭ, óspețĭ nemaghiarĭ, cea mai mare parte din România. Se înțelege de sine prin urmare, că décă posesorii acelorŭ băi și-ar înțelege bine interesulŭ, ei ar trebui sĕ-șĭ dé tóte silințele posibile de a mulțumí pe óspețĭ și de a atrage mai alesŭ pe străinĭ printr'unŭ comfortŭ câtŭ mai mare și printr'o purtare câtŭ mai amabilă.

Orĭ câtŭ de naturalŭ s'ar păré acésta, totușĭ se întêmplă de multe orĭ chiar contrarulŭ și în loculŭ de a fi îmbrățișațĭ óspeții nemaghiarĭ, se vĕdŭ bruscațĭ și ofensațĭ în modulŭ celŭ mai surprindĕtorŭ pentru mai mare gloriă a șovinismului naționalŭ maghiarŭ.

Pofta de a maghiarisá trece tóte marginile, décă ea se manifestă încă și în localitățile de cură, cari pretutindenĭ posedŭ unŭ caracterŭ mai multŭ internaționalŭ. Ne vine a rîde, când auḍimŭ, odată că unui băcanŭ românŭ din Tușnadŭ nu i-se dă voiă de a espune la prăvălia sa o tăbliță, pe care sunt anunțate mărfurile sale în limba română, altădată că administrația din aceeașĭ localitate nu sufere ca la unŭ birtŭ deschisŭ și susținutŭ de unŭ Românŭ sĕ fie espusă o tablă, pe care sĕ se védă cu litere marĭ cuvintele românescĭ „Otelŭ naționalŭ.“ Dér fanaticii par'că voiescŭ sĕ se întrécă pe sine înșișĭ, așa de bine sciu trage consecințele proprielorŭ lorŭ neghiobii. Décă băcanului și otelierului nu-i este permisŭ a se folosí de table românescĭ, de ce sĕ-i fie permisŭ proprietarului vilei celei mai frumóse din Tușnadŭ de a'șĭ imprimá numele pe frontispiciu cu litere marĭ — unŭ nume care nu numai că nu este unguréscŭ, dér nicĭ măcar nu e scrisŭ unguresce?

Și într'adevĕrŭ casulŭ s'a petrecutŭ. Unŭ comerciantŭ bogatŭ din România și-a clăditŭ cu mulțĭ banĭ o vilă frumósă în Tușnadŭ și a lăsatŭ sĕ i se scrie numele pe ea. Autoritățile de acolo au găsitŭ însĕ, că numele lui trebuea sĕ fie scrisŭ unguresce și-lŭ șicanéză mereu de unŭ anŭ de ḍile ca se și-lŭ schimbe, căcĭ la dincontră Tușnadulŭ ar fi în periculŭ de a-șĭ pierde caracterulŭ sĕu maghiarŭ.

Ni se asigură, că procesulŭ încă nu s'a terminatŭ și că numitulŭ comerciantŭ nu numai că nu este aplecatŭ a'șĭ maghiarisá numele, dér este așa de mâhnitŭ de purtarea ce-o întêmpină după ce cu multe spese a contribuitŭ la înfrumsețarea localității încâtŭ, se ḍice, că are de gândŭ așĭ vinde proprietatea și a părăsi Tușnadulŭ pentru totdéuna.

Purtarea acésta și ciardașurile continue, cu carĭ musicile de pe la băi întîmpină pe óspeții din România, nu-i vorŭ atrage nicĭdecum. Deja se sêmte o mare scădere în visitarea băilorŭ, și décă óspeții se înstrăinéză încetulŭ cu încetulŭ de ele causa este numai nebunia de maghiarisare.

Ne putemŭ închipuí câtŭ de mare va fi fanatismulŭ maghiarŭ pe acolo, pe unde este mai puținŭ controlatŭ, décă nicĭ pe óspeții din afară, carĭ aducŭ banĭ în țéră, nu-i cruță.

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Sibiiu, 3 Augustŭ. — Ucigașilorŭ familiei Friedrolnger, lui Kleeberg, Marlin și a complicelui lorŭ Rudolf Marlin li s'a cetitŭ actulŭ de acusațiune alŭ procurorului. Judecata lorŭ se va începe la 15 Septembre a. c.

Viena, 3 Augustŭ. — La înmormêntarea lui Henric Laube luară parte mai toțĭ scriitorii și artiștii aflătorĭ în Viena, precum și altŭ publicŭ în numĕrŭ forte mare. Președintele reuniunei jurnaliștilorŭ, Werlen și directorulŭ teatrului din Berlin Dunz au ținutŭ vorbirĭ la mormêntŭ.

London, 4 Augustŭ. In ședința din urmă a conferinței, care s'a ținutŭ Sâmbătă, a protestatŭ representantulŭ Franciei Waddington în contra planului cabinetului anglesŭ de a reduce dobênḍile datoriei egiptene.

Roma, 4 Augustŭ. — Medicii desmintŭ că s'ar fi întêmplatŭ casurile de coleră, carĭ au fostŭ anunțate în modŭ oficialŭ.

Paris, 3 Augustŭ. — De erĭ séra până aḍĭ s'a întâmplatŭ în Toulon numai unŭ casŭ de cholera mortală, în Marsilia au muritŭ 11 persóne.

Cronica ḍilei.

Deséră se va produce pirotechniculŭ Schintzky la pólele Tĕmpei.

*

Impĕratulŭ nostru va sosí la Aradŭ, ca sĕ asiste la manevrele armatei, la 29 l. c. st. n. In suita sa vorŭ fi vre-o 300 persóne. Va fi întêmpinatŭ de deputațiunĭ din comitatele Timișórei, Torontalului și Caraș-Severinului, și din orașele Timișóra, Verșețŭ și Panciova. Impĕratulŭ va merge apoi și la Innsbruck și în Tyrol, sĕ inspecteze armata.

*

Impĕratulŭ nostru, M. S. Franciscŭ I. a subscrisŭ unŭ decretŭ, prin care însărcinéză pe miniștri sĕi, sĕ dea din visteria statului 500,000 fl. pentru inundații din Galiția, ér 300,000 fl. pentru proprietarĭ, dreptŭ împrumuturĭ fără dobênḍĭ. Acestora li se vorŭ scădea și dăjdiile; apoi se vorŭ luá și mĕsurĭ pentru regularea zăgazurilorŭ în Galiția și Silesia.

*

Archiducele Wilhelm a plecatŭ din Sibiiu la Clușŭ, unde va ține o revistă militară. Dela Clușŭ archiducele se va întórce la Viena.

*

Cu privire la secerișulŭ din acestŭ anŭ, tóte scirile de până acum se resumă astfeliu: Austría va face, după cum se speră, unŭ secerișŭ buuŭ în acestŭ anŭ; România în privința calității bucatelorŭ se póte fălí; în Germania starea secerișului e mulțămitóre; în Francia și Anglia se pare că importulŭ bucatelorŭ se va micșorá; în Rusia încă se va face unŭ bunŭ secerișŭ, cu tóte, că unele guvernamente au fostŭ ajunse pe icĭ pe colo de nefavorabile întêmplărĭ.

*

Organulŭ starcevicenŭ »Sloboda« îndémnă pe studenții croațĭ eleminațĭ dela universitatea din Agramŭ, sĕ mérgă în Rusia și sĕ-șĭ împlinéscă acolo studiile lorŭ. Spesele, mai ḍice „Sloboda«, arŭ pute sĕ le pórte națiunea croată prin contribuțiunĭ, făcute după cum îlŭ trage inima pe totŭ Croatulŭ și după cum póte.

*

»Românulŭ« află, că de Dumineca trenurile vorŭ începe a circulá între Bucurescĭ și Sinaia linia fiindŭ reparată. Pasagerii vorŭ fi însĕ nevoițĭ a trece pe josŭ podulŭ de lângă tunelŭ, care nu este încă reparatŭ.

*

D-șóra Elena Teodorini, terminândŭ seria de representațiunĭ pentru care era angajată la Buenos-Ayres, a plecatŭ la Rio de Janeiro, unde va stá două lunĭ.

*

Yachtulŭ regalŭ »Stefanŭ celŭ mare,« canoniera »Grivița,« torpilorulŭ »Alexandru celŭ Bunŭ« și o șalupă au primitŭ ordinŭ de la ministrulŭ de resbelŭ sĕ se gătéscă de plecare pentru Marțĭ 24 curentŭ la Orșova. Se ḍice că acestŭ ordinŭ este datŭ în vederea apropiatei visite ce are a face M. S. Regele la curtea regală din Belgradŭ.

*

Joi 19 Iulie — spune »Posta« — pe vasul-torpitorŭ »Alexandru celŭ Bunŭ,« s'a făcutŭ prima experiență cu lumina electrică. Experiența a reușitŭ bine.

*

Lucrările pentru iluminarea castelului Peleșŭ dela Sinaia cu lumină electrică au începutŭ și înainteză repede.

*

La 1 Augustŭ vorŭ sosí în România unŭ nou transportŭ de cai de rasă caucasiană pentru armata română.

*

Se desminte scirea, că Pórta arŭ fi trimisŭ comisarĭ sĕ închidă oficiile postale străine din țéră. Pórta a primitŭ propunerea puterilorŭ, pentru a intrá în pertractărĭ cu ele asupra acestei cestiunĭ.

*

Fiiulŭ consulului englesŭ dela Rodosto a fostŭ prinsŭ de briganḍĭ. Ei i-au cerutŭ 7000 punțĭ sterlingĭ dreptŭ prețŭ de rĕscumpĕrare.

*

In grădina Zoologică din Hamburg s'a deschisŭ o fórte interesantă esposițiune de chițĭ. Intre altele s'au espusŭ schelete de pescĭ prinșĭ și de pela 1669.

*

Pictorulŭ Franciscŭ Lenbach făcuse unŭ portretŭ alŭ papei Leo XIII. Papa îlŭ rugă sĕ-i mai facă unulŭ, și la întrebarea lui Lenbach, ce portretŭ sĕ-i zugrăvéscă, îi ḍise papa: »Pe alŭ lui Bismarck.« Lenbach s'a adresatŭ acum în scrisŭ cătră principele și de bună sémă acesta se va învoi, sĕ perdă câtă-va vreme, până îlŭ va zugrăvi pictorulŭ.

*

Mai de multŭ luasemŭ o notiță despre cestiunea sclavilorŭ din Brasilia. După cele mai nouĕ scirĭ, ce se trimitŭ de acolo, guvernulŭ ar fi disolvatŭ camera brasiliană, fiindcă ea s'a opusŭ proiectului sĕu referitorŭ la cea mai grabnică desființare a sclavagiului.

Mĕsurile în contra studenţilorŭ croaţĭ.

Guvernulŭ croatŭ nu s'a mulţămitŭ cu eliminarea câtorva studenţĭ universitarĭ, ci voiesce se facă pe viitorŭ chiar imposibilă orĭ ce manifestare antiguvernamentală a tinerimei studióse. S'a ţinutŭ o conferenţă sĕptĕmâna trecută sub presidiulŭ şefului dela departamentulŭ instrucţiunei publice Voncina, la care au luatŭ parte şi mai mulţĭ profesorĭ de universitate. Acéstă conferinţă a aprobatŭ schimbările ce intenţiunéză a le face guvernulŭ în statutulŭ universităţii de Agramŭ, carĭ schimbărĭ se vorŭ face parte pe cale administrativă, parte pe cea legislativă.

Inainte de tóte guvernulŭ plănuesce desfiinţarea tuturorŭ reuniunilorŭ esistente la universitate şi oprirea de a se înfiinţa nouĕ reuniuni, afară numai de reuniunea pentru ajutorarea studenţilorŭ lipsiţi, alŭ căreia fondŭ va fi administratŭ pe viitorŭ de rectorele universităţii, care va numí unŭ consiliu ajutătorŭ din studenţii cei mai bunĭ. Mai departe are de gândŭ guvernulŭ a oprì orĭ şi ce adunare de studenţĭ, ţine-se ea sub orĭ ce pretecstŭ. Mĕsurile ce voiesce a le mai luá afară de acésta sunt: modificarea procedurei disciplinare aşa, ca guvernulŭ sĕ aibă în viitorŭ o influinţă decisivă asupra sentinţelorŭ senatului universităţii; întroducerea esamenelorŭ semestrale obligătóre; fără aceste esamene se n'aibă valóre nicĭ testimoniile esamenelorŭ de statŭ; sĕ se facă apelulŭ nominalŭ în fie-care sĕptămână de douĕ orĭ de fie-care profesorŭ, studentulŭ care are trei absenţe nemotivate se elimінéză; Testimoniile dela universităţĭ străine amĕsuratŭ principiului reciprocităţii nu se recunoscŭ şi nu se consideră nicĭ la ocuparea unui postŭ în serviciulŭ statului.

Repetămŭ şi acum că nu înţelegemŭ nicĭ de cum cum se va puté îmbunătăţí situaţiunea în Croaţia prin asemenĭ disposiţiunĭ şi interdicţiunĭ draconice!

Naţionalităţile şi deputaţii.

Corespondentulŭ din Viena alŭ diarului „St. Peterburgskija Vjedomosti" face lumei cunoscută „libertatea unguréscă" în chipulŭ următorŭ:

„Dintre locuitorii de 16 milióne ai Translaitaniei elementulŭ maghiarŭ este reprasentatŭ prin 41 de procente, Românĭ suntŭ 16% (numai?), Sêrbo-Croaţĭ 15%, Germanĭ 12½%, Slovacĭ 12½% si în fine Ruşĭ 2½%. După acésta proporţiune, dintre cei 453 de deputaţĭ dietalĭ Maghiarii ar trebuí se aibă 187 de deputaţĭ în dietă, Românii 70, Sêrbo-Croaţii 70, Germanii 56, Slovacii 56, şi Ruşii 11 deputaţĭ dietalĭ.

Insĕ acésta numai în teoriă este aşa, ér' pracsa ne arată că cele 59% n'au decâtŭ numai 56 de deputaţĭ, ér cele 41% nu sunt representate numai prin 187 de deputaţĭ, ci prin 397, va sĕ dică au cu 210 deputaţĭ mai multŭ decâtŭ li s'arŭ cuvení. Slovacii şi Ruşii sunt reduşĭ la nulă; Sêrbii ca din batjocură au unŭ deputatŭ, pe Dimitrievicĭ; ér' Românii — îţĭ vine sĕ rîdĭ — au numai câte unŭ deputatŭ la câte unŭ milionŭ.

CONSTITUANTA FRANCESA.

Adĭ s'au întrunitŭ în Versailles amêndouĕ corpurile legiuitóre francese, ca în şedinţe comune sĕ desbată şi sĕ ia o hotărîre în privinţa revisuirii constituţiunei republicane. Ministrulŭ preşedinte Iules Ferry a luatŭ acéstă mĕsură, pentru ca sĕ evite orĭ ce neînţelegere şi sĕ smulgă din mâna monarchiştilorŭ şi radicalilorŭ orĭ ce mijlocŭ de agitaţiune.

Intréga revisuire se va margini la reforma senatului în sensŭ liberalŭ. Articulele din constituţinne, ce atingŭ forma republicană a statului nu vorŭ întrá în discuţiune.

Ce privesce reforma senatului observămŭ următórele: până acum 75 de membri de ai senatului se alegŭ de acésta pe viaţă, ceea ce era în contradicere cu direcţiunea liberală a republicei. Instituţiunea acésta decĭ se va desfiinţa, alegêndu-se senatorĭ pe câte 9 anĭ. Senatorii de până acum aleşĭ pe viaţă 'şĭ mănţinŭ mandatele, şi noulŭ modŭ de alegere se va aplicá pe rêndŭ, după cum se vorŭ iví vacanţe.

Pe viitorŭ comunele nu vorŭ mai trimite numai câte unŭ delegatŭ pentru alegerea senatorilorŭ, ci unŭ numĕrŭ potrivitŭ cu populaţiunea comunei.

Se crede că revisuirea se va face răpede şi fără desbaterĭ violente, deórece guvernulŭ e sprijinitŭ de maioritatea constituantei.

Centenariulŭ lui Horia în România.

In numĕrulŭ sĕu de Duminecă „România Liberă" publică o corespondinţă, care iea în apĕrare pe tinerii arangiatori ai serbării centenarului lui Horia, faţă de cei ce desapróbă pasulŭ lorŭ. Corespondentulŭ susţine că programa sêrbării este inofensivă şi plină de moderaţiune; caracteristice pentru mersulŭ ideilorŭ lui suntŭ următórele pasagie, ce le reproducemŭ textualŭ:

„Popórele ca şi individii au momente de exaltare patriotică, dar acésta nebunia este sântă şi adeseorĭ schimbă faţa unei ţĕrĭ, impinge unŭ poporŭ cu unŭ vécŭ înainte. Póte că acestŭ felŭ alŭ meu de a vedé, de a înţĕlege patriotismulŭ li-se va părea ciudatŭ celorŭ stricaţĭ de viţiurĭ, sĕu unorŭ căpĕtuiţĭ şi satisfăcuţĭ, carĭ susţinŭ susŭ şi tare că patria este acolo unde le merge bine. Şi eu suntŭ în contra manifestărilorŭ copilărescĭ, care espunŭ ţara la umilirĭ, în contra provocărilorŭ negândite urmate de scuse, în contra fanfaronadei, care nasce căinţă; şi eu condamnŭ cu tótă tăria manifestările periculóse, dar şi aci nu trebue sĕ cădemŭ în altŭ pĕcatŭ, nu trebue sĕ lovimŭ séu se blamămŭ peste mĕsură inimile generóse, carĭ batŭ cu tăria pentru patriă şi nu sciu sĕ-şĭ impue tăcere şi moderare.

„Din nenorocire, în acésta ţéră suntŭ prea mulţĭ ómenĭ serioşĭ, moderaţĭ, indiferenţĭ, recĭ, a cărorŭ inimă nu mai bate pentru patriă; de aceea eu salutŭ cu fericire orĭ ce manifestare patriotică. Aceştĭ ómenĭ, carĭ îşĭ iubescŭ ţara până la delirŭ, suntŭ socotiţĭ ca nebunĭ. Ei bine, aceştĭ esalţaţĭ, aceştĭ patrioţĭ, aceştĭ nebunĭ au făcutŭ din Italia sfăşiată o patriă mare, una şi nedespărţită; asemenea inimĭ ardente, generóse şi esaltate ne vorŭ fi trebuincióse în marea di a probelorŭ şi luptelorŭ.

»Sĕ iubimŭ şi sĕ protejămŭ pe aceştĭ esaltaţĭ. Patriotismulŭ este una din cele mai ferbinţĭ şi mai neînfránate patime, patriotismulŭ este dragostea cu adâncimile şi înălţimile ei, cu ardorile şi greşelile ei. Elŭ ca tóte patimile omenescĭ violente, îşĭ are mâniile, geloşiile, urele, rĕtăcirile, furiile şi miseriile nedespărţite de patime. Iubirea de patriă este o beţiă, dar acéstă beţiă devine isvorulŭ vitejiei. Din tóte părţile ni-se recomândă prudenţă, tactŭ, unŭ patriotismŭ tăcutŭ, rece, marginitŭ: ni-se spune că suntŭ manifestărĭ, carĭ compromitŭ ţara şi viitorulŭ ei. Vorbele suntŭ prudente, diplomatice, dar adeveratului patriotismŭ cine-i póte pune limită?"

„Guvernulŭ n'are nimicŭ de a face cu aceste manifestărĭ, elŭ trebue sĕ fie străinŭ de ele; naţiunea însĕ trebue sĕ le împărtăşéscă. Unŭ poporŭ care n'are religiunea trecutului sĕu, cultulŭ strămoşilorŭ sĕi, alŭ martirilorŭ şi vitejilorŭ sĕi, nu póte avea unŭ viitorŭ.«

»Anulŭ 1784 este o dată însemnată în viéţa poporului românŭ, diua de 21 Octombre este o sĕrbătóre naţională; a o uitá este a uitá trecutulŭ, a ne face nedemnŭ de viitorŭ. Vomŭ serba centenarulŭ lui Horia, dar îlŭ vomŭ serbá cu demnitate, cu reculegere, cu pietate, fără sgomotŭ, fără manifestărĭ copilărescĭ. Vomŭ dá tributulŭ nostru de recunoscinţă, de admiraţiă şi dragoste umbrelorŭ sfinţilorŭ martirĭ Horia, Cloşca şi Crişanŭ, şi tuturorŭ celorŭ căduţĭ cu ei pentru o causă sântă; ne vomŭ închiná memoriei lorŭ, vomŭ bine-cuvêntá numele lorŭ, şi din esemplele lorŭ vomŭ culege puterĭ nouĕ în lupta pentru reconstituirea naţionalităţii nóstre.«

„Programa serbării, formată la iniţiativa societăţei „Carpaţii,« este atâtŭ de inofensivă, în câtŭ Ungurii arŭ trebuí sĕ fie recunoscătorĭ autorilorŭ ei pentru moderaţia ce ş'au impusŭ. A oprí acéstă serbare arŭ însemna încercarea de a înăbuşi în inima junimei cele mai sfinte şi generóse sentimente, pe carĭ datorĭ suntemŭ sĕ le desvoltămŭ şi sĕ le cultivămŭ; a oprí acéstă serbare arŭ însemná a comite o crimă neiertată în contra patriei şi a Românismului."

»Nu credŭ, că se va găsi unŭ Românŭ, care sĕ voéscă şi sĕ cugete a împlini acéstă crimă.«

Omagie aduse poetului Alecsandri.

Referitorŭ la visita făcută de Bănăţenĭ la Mehadia, mai primimŭ din Lugoşŭ urmĕtórele amĕnunte:

Incă în decursulŭ sĕptĕmânei trecute d. Brediceanu, preşedintele comitetului centralŭ din acestŭ comitatŭ, esmise o provocare cătră tóte subcomitetele, prin care le îndemná a luá parte la deputaţiunea, ce va merge Dumineca în 27 Iulie st. n. a. c. la băile Herculane, spre a salutá pe bardulŭ naţionalŭ, carele acum petrece prima oră la noi în Bănatŭ. Acestŭ ordinŭ se esecutá cu stricteţă militară, căcĭ în diua amintită la 11 a. m. pe terasa Salonului de cură din băile Herculane se aflau mai bine de 50 de Românĭ, veniţĭ din diferite părţĭ ale comitatului, aşteptândŭ cu neastêmpĕrŭ minutulŭ în care vorŭ puté privì pe bĕtrânulŭ poetŭ, pe care în inima lorŭ îlŭ cunoscéu deja toţĭ din copilăriă.

La 1 oră p. m. deputaţiunea în ordine esemplară se presentá poetului în cortelulŭ sĕu din »Rudolfs-Hof.« Aicĭ în numele deputaţiunei, d-lŭ Constantinŭ Rădulescu sen., primarulŭ oraşului Lugoşŭ, salutá pe d-lŭ V. Alexandri.

Cunóscemŭ cuvêntarea şi rĕspunsulŭ D-lui V. Alexandri. In decursulŭ prândului încă s'au ţinutŭ — după cum scrisesemŭ — mai multe toaste. Iată ce ne mai scrie şi despre acestea „Opincarulŭ:"

D-lŭ C. Brediceanu a deschisŭ şirulŭ lorŭ rĕdicêndu-şĭ paharulŭ sĕu în sĕnĕtatea poetului pe care îlŭ felicitá dimpreună cu noi şi cu miile de Românĭ rĕmaşĭ la vetrele lorŭ trupesce, dar presenţĭ cu sufletulŭ. Alexandri rĕspunde închinândŭ întru înaintarea şi prosperarea tuturorŭ Românilorŭ.

Dlŭ Velovanŭ, directorulŭ preparandiei din Caransebeşŭ, citéză vorbele poetului: »Multŭ vêntŭ la móră, dar puţine grăunţe," îlŭ felicitá pentru meritele sale şi onórea făcută naţiunei române, pentru mândria naţională pe care dênsulŭ a ridicat'o din pulbere pentru îngrijirea plină de succese, cu care dênsulŭ a sciutŭ sĕ cultiveze pămêntulŭ fructiferŭ aflatŭ în inima Românului. Acum dênsulŭ fără frică şi cu permisiunea poetului póte dice: »Multe grăunţe la móră, dar puţinŭ vêntŭ.«

Alexandri cu o viuă plăcere observéză, că timpulŭ le va aduce tóte cu sine: timpulŭ va aduce şi vêntulŭ, salută acestŭ pămêntŭ şi-i doresce fructe mânóse.

Dr. A Popoviciu îi poftesce poetului sĕ-i fie spre sănătate cura făcută, şi sĕ-i dea noi puterĭ spre a putea lucrá şi mai departe pentru naţiunea sa.

Alexandri: amintindŭ memoria strămoşilorŭ nostri legată de aceste băi, doresce deplină sănătate strănepoţilorŭ ce visitéză acestŭ locŭ.

Călţunariu, adv. în Orşiova, în toastulŭ sĕu lăudândŭ femeia, uréză mulţĭ şi fericiţĭ anĭ Dnei Alexandri, carea desigurŭ şi ea 'şĭ are meritulŭ sĕu la renumele marelui poetŭ, şi ca femeiă română la regenerarea naţiunei sale.

Alexandri, aprobândŭ cele dise de d-lŭ Călţunariu, îi mulţămesce pentru vorbele dlui.

In decursulŭ mesei Dlŭ Nicolau Popoviciu, prof. în Caransebeşŭ, a încântatŭ pe óspeţĭ cu glasulŭ sĕu sonorŭ, cântândŭ cu desteritate rară mai multe doine şi hore naţionale, ér la dorinţa Dlui V. Alexandri »Pasĕre galbină în ciocŭ." Rădicêndu-se masa, stândŭ în picióre amŭ intonátŭ cu toţi: »Hai sĕ damŭ mână cu mână.« »Calcă române plinŭ de mândriă" şi apoi ne-amŭ luatŭ diua bună dela marele nostru óspe, după-ce l'amŭ petrecutŭ cu »Iarba rea din ţéră piéră« etc.

Corespondenţa nóstră din Comitate.

Comassaţia la Cenade.

Incă în Ianuarie 29 şi 30 an. cur. 1884 a eşitŭ comisia la Cenade pentru comassare... pentru sistemisarea speselorŭ, alegerea inginerului etc. etc. — Şi lucrările altcum — cu puţine escepţiunĭ — au decursŭ bine, şi s'au şi întăritŭ şi dela locurile mai înalte. Noi însĕ prin acéstă scurtă descriere nu voimŭ sĕ facemŭ istoriculŭ tuturorŭ bunătăţilorŭ ce ni le-ar aduce comasaţia nóstră la Cenade, căcĭ şi legea vechiă agrariă făcêndŭ odinióră nu a putútŭ sĕ-i dea în capŭ.... ci voimŭ numai ca, décă e vorba ca sĕ prosperămŭ sub ea, sĕ fimŭ drepţĭ, sĕ depărtămŭ ura şi egoismulŭ, şi sĕ nu ne gândimŭ decâtŭ numai la binele fie-căruia, plângândŭ pre celŭ nefericitŭ şi ajutândŭ unde se póte pre celŭ slabŭ şi neputinciosŭ. Oh! câtŭ de fericiţĭ amŭ puté fi noi, décă amŭ fi studiatŭ mai bine trecutulŭ unei comune, carea póte se va riuná sub sarcina calamităţilorŭ şi a nenorocirilorŭ ce au apăsat'o până acuma. Sĕ descriemŭ dară în scurtŭ trecutulŭ acestei comune, cu unele fase mai momentóse prin carĭ au trecutŭ.

Cu anulŭ 1848, începe Cenadea de astădĭ numai alŭ 4-lea seculŭ — precum se pare — dela urdirea sa, — căcĭ numai cu puţinŭ după aceea începură Banfescii cu multe promisiunĭ a aduce mărginenĭ aicea, de a cărorŭ nume e plină Cenadea, — şi a-i aşedá, deşi cei mai vechĭ, dară ca noi colonĭ aicea. Cu anulŭ 1848 se făcură schimbărĭ marĭ, producêndu-se o mişcare ne mai pomenită, ca şi pre airea, aşa câtŭ acéstă mişcare ţi se părea că se va terminá cu unŭ echo aşteptatŭ de libertate, egalitate şi frăţietate; dară durere că nu a fostŭ aşa, căcĭ între luptele de atuncĭ drepte şi nedrepte, s'au comisŭ şi multe nelegiuirĭ, şi multe greşele, şi deoparte şi de ceealaltă, şi lumea credea totuşĭ că preste tóte acestea se va fi trasŭ unŭ vĕlŭ de uitare... Dar iată... îndată după anulŭ 1850 sub regimulŭ absolusticŭ, s'au intentatŭ procese grele asupra celorŭ 32 de familii din Cenade de unŭ Gyárfás Lajos, fostŭ arendatorŭ atuncea la dominiulŭ Banfescu; i s'a fostŭ devastatŭ adecă prin streinĭ — prin lagărele streine — o pivniţă cu vinŭ, şi dauna astădĭ de preste 12,000 fl. v. austr. trebuia sĕ o solvéscă cele 23 familii, măcarŭ că mulţĭ din aceia, în timpulŭ devastărei ei, nicĭ în Canade nu erau. Procesulŭ s'a purtatŭ de advocaţii Morscher, Larcher, Gaetanu şi alţii, şi lucrulŭ se trăgănase cu unele speranţe, până cândŭ pe la an. 1878 se chiamă în Aiudŭ la judecătoria foilorŭ funduale preste 100 familii şi Gyárfas se intabuléză pe toţĭ, făcêndŭ şi la cei ce au căpĕtatŭ patriomoniu, orĭ au cumpĕratŭ, spese enorme. Apoi indată unora li se iau carŭ, boiŭ, oi şi tóte, afară de aceia casă şi moşiă. Vĕdêndŭ, unii acesta începŭ a se împăcá. Acestŭ procesŭ fatalŭ purtatŭ preste 25—28 de anĭ cu spesele advocaţilorŭ zadarnice au mai duplicatŭ datoria deja amintită, şi au făcutŭ mulţĭ cerşitorĭ carĭ au luatŭ lumea în capŭ. Acésta este una.

Intre aceste împrejurăĕĭ grele, vine apoi procesulŭ pentru pădurĭ. Se pórtă şi acésta cu spese enorme câţĭva anĭ, şi în urma urmelorŭ li se propune o împăciuire totŭ în defavorulŭ comunei, luândŭ domnii partea cea mai bună.

Şi totŭ pe acelŭ timpŭ vinŭ esecuţiunile cele marĭ şi grele, pentru crescerea îndoită a dărilorŭ, şi cu cale şi fără cale, cei mai mulţĭ se desbracă de totŭ ce mai avéu spre susţinerea vieţii lorŭ celei necăjite. Că de ore ce pe lângă tóte acestea, acéstă comună, totdeuna conformŭ posiţiunei sale topografice şi a productivităţii pamêntului, nu s'a putută hrănì şi susţiné, ci numai şi numai din economia de vite, de oi şi de porcĭ, mai urmeză acuma cu comasaţia nóstră încă alte 100 familie, ce vorŭ trebuí cu siguritate sĕ fugă în lume, decă d. e. ómenii noştri nu ar fi cu o mare prevedere şi decă comasaţia nóstră s'ar face ca d. e. la Pauca seu Hosuşeu în vecinătatea nóstră.

Acéstă comună, pre lângă dările cele marĭ şi grele de astădĭ, nu a avutŭ şi nu are chiar nicĭ unŭ venitŭ, ci tóte poverile sale, prelângă loviturile de mai înainte, şi le pórtă numai prin repartiţiunĭ marĭ şi grele, aşa: a) afară de darea fără séměnŭ, . . repartiţiunĭ pentru podurĭ, b) pentru drumurĭ şi punţĭ grele, c) pentru primăriă, d) pentru notarŭ, colectorŭ şi juraţĭ, e) pentru echivalente şi accise, f) pentru scólă şi învĕţătorŭ şi apoi mai adauge necontrolarea colectorilorŭ, séu lichidaţĭ odată în 15—16 anĭ, rĕmânerea lorŭ în încurcală cu miile etc. se va dice, că acestea suntŭ şi se pórtă pretutindenea, . . . da, aşa este. Şi chiar şi la noi vorŭ fi şi vorŭ cresce mereu şi pre viitorŭ, căcĭ aşa suntŭ pornite lucrurile, dară vorŭ fi ca totŭ atâtea mijlóce, ce vorŭ mai ajutá celorŭ 32 familii şi celorlalte 100, spre a puté mai cu uşurătate deserta.

Vine acuma comassaţia nóstră cu o tacsă în căciulă de vre-o 15—16,000 fl. v. a. Dară acuma sĕ ne facemŭ o întrebare: Óre nu interesele nóstre vitale ar mai reclamá, ca prelângă procese, greutăţĭ şi spese întroduse neîncetatŭ şi neîntreruptŭ, sĕ se mai întroducă si ameliorațiunĭ, sĕ nu lovéscă totŭ numai în interesele nóstre de existenţă? Ba da. Dară cine sĕ o facă acésta? căcĭ noi înpinşĭ acuma, sub sarcina calamităţilorŭ nóstre, nu mai putemŭ şi nicĭ că ne mai ascultă nimenea.

Ne provocămŭ dară la simţulŭ de lealitate şi dreptate a mai marilorŭ nostru, orĭ de ce condiţiune vorŭ fi, pentru că cei mai marĭ şi mai tarĭ suntŭ şi trebue sĕ fie părinţii poporului, aducêdu-şĭ aminte că poporulŭ îi susţine, şi că suntŭ numai o espresiune în miniatură a suveranităţii poporului. — Nu va fi de prisosŭ a aduce şi unŭ esemplu în privinţa acéstă: Erá la anulŭ 1862/3, şi se lucrá la Boianŭ, comit. Cetatea de Baltă, la limitaţia păşunatului şi a pădurilorŭ, ca la nisce acte premergĕtóre comassaţiei, ce mai târdiu s'a şi făcutŭ. Si atuncĭ administratorulŭ Contesei Genella Bethlen, anume Bágyá Ferentz sub preş. d-lui Cergedy, fiindŭ tóte gata, a disŭ: »Domnilorŭ! Inălţarea stărei intelectuale şi morale a poporului încă este unŭ câştigŭ şi o amelioraţiune. Dau dară în numele şi cu voia Contesei Bethlen cá fundaţiune perpetuă pentru poporulŭ românescŭ din Boianŭ 28 jugere de pămêntŭ bunŭ pentru scólă, cá celŭ puţinŭ pre acéstă cale poporulŭ sĕ pótă fi ceva ajutatŭ şi uşuratŭ. Vedĭ şi resoluţiunea tribun. Urb. Dicio Sz. Martin din 10 Maiu an. 1867. Nr. 203, unde poporulŭ se întroduce în folosinţa celorŭ 28 jug. de pămêntŭ, donate pre séma scólei de acolo, de care pre câtŭ scimŭ scóla de acolo şi astădĭ se folosesce.

Ne provocămŭ dară din nou la simţulŭ de dreptate şi lealitate a celorŭ puternicĭ şi avuţĭ pretutindenea, dară mai alesŭ avemŭ dreptŭ a o aşteptá aceea la Cenade, unde nu sunt de câtŭ curţi şi domni românescĭ. Sunt două fondurĭ marĭ aicea, fondulŭ Basilitanŭ şi fondulŭ Şuluţianŭ, cŭ o avere de preste 2400 de jugĕre. Ei vorŭ luá acuşĭ şi din păşiunea comunei Cenade, póte 80, póte 180, sau póte preste 300 jugĕre de pămêntŭ, şi acuma credemŭ şi suntemŭ mai multŭ ca sigurĭ, că vorŭ ajutá scóla, pre care nu au ajutat'o nicĭ odată. Credemŭ, dicŭ că privindŭ preste trecutulŭ acestei comune sdruncinate, nu vorŭ mai puté trece cu vedeaea acéstă scólă ruinată, séu bisericile rĕdimate cu proptele, nicĭ pe acestŭ poporŭ, care scădêndŭ şi în avere şi în braţe, vomŭ perde noi, va perde statulŭ, dară vorŭ perde şi dumnélorŭ cu siguritate.

UNU ASASINATU 'IN SPANIA.

„La France libre“ publică următorulŭ articulŭ sensaţionalŭ în afacerea esecutării din Gerona, în Spania, despre care amŭ vorbitŭ într'unŭ numĕrŭ trecutŭ:

»Diarele spaniole, dintre carĭ cea mai mare parte suntŭ în doliu ne aducŭ amĕnuntele cele mai mişcătóre asupra oribilului asasinatŭ comisŭ la Gerona din ordinulŭ lui Alfons XII. Este ceva îngrozitorŭ. Ar trebui se rĕsfoimŭ in trecutŭ istoria monarchiilorŭ celorŭ mai sĕlbatice pentru a găsí o dramă asemenea celei ce a sângeratŭ Spania în acestŭ secolŭ alŭ XIX. Faptulŭ este atâtŭ de odiosŭ încâtŭ mai că nu'lŭ putemŭ crede. Acei nenorociţĭ oficerĭ, comandantulŭ Fernandez şi locotenentulŭ Vallis au fostŭ împuşcaţĭ, dispreţuindu-se legile cele mai elementare ale justiţiei. Participaţiunea lorŭ materială la revoluţiunea din Aprilie, pentru care trebuia sĕ fie pedepsiţĭ cu mórte n'a putută sĕ fie dovedită. Fără nicĭ o probă consiliulŭ de rĕsboiu înaintea căruia au fostŭ aduşĭ i-a condamnatŭ la optŭ anĭ de închisóre. supt simplŭ cuvêntŭ că în cursulŭ desbaterilorŭ n'au ascunsŭ opiniunea lorŭ republicană. Tribunalulŭ supremŭ de rĕsboiu, unŭ felŭ de curte de casaţiă militară, a anulatŭ sentinţa, condamnă pe oficerĭ la mórte ér pe membrii consiliului de rĕsboiu la 3 lunĭ de închisóre spre a'i pedepsì pentru indulgenţa lorŭ către acusaţĭ. Indată ce acéstă sentinţă fŭ publicată Catalonia întrégă se ridică pentru a cere graţiarea acestorŭ nenorociţĭ. Din tóte rangurile societăţii, fără deosebire de opiniune, adresară rugăciunĭ ferbinţĭ pentru a implorá mila pismaşului încoronatŭ, care este stăpânŭ absolutŭ pe noroculŭ, onórea şi viaţa a două-decĭ de milióne suflete. Iusuşĭ clerulŭ, care, după cum observă unŭ diarŭ spaniolŭ, este totŭdéuna ascultatŭ cu umilinţă de către rege, se amestecă în acéstă mişcare; dar nimicŭ nu făcŭ. Fiulŭ de sufletŭ alŭ bărbatului Isabelei fŭ inflecsibilŭ şi mănţinŭ odiósa sentinţă. Garnisóna din Gerona, îmulţită în modŭ considerabilŭ, a asistatŭ singură la acestŭ asasinatŭ. Cetăţenii, în semnŭ de doliu rĕmaseră închişĭ pe la casele lorŭ. Neavêndŭ încredere în trupele sale, comandantulŭ pieţei, când plutonulŭ de esecutare se formà, pronunţà de trei orĭ aceste vorbe nedemne:

»In numele regelui, acela care va strigá graţiă! va fi imediatŭ împuşcatŭ.‘

La întâia descărcătură locotenentulŭ Vallès cădù ca trăsnitŭ; comandantulŭ, Fernandez rănitŭ greu, avù puterea sĕ murmure: »Trăiescŭ încă; aveţĭ milă şi terminaţĭ odată cu mine.«

Comandantulŭ Fernandez lăsà în urmă-i o vĕduvă, unŭ băiatŭ şi două fete, din carĭ celŭ mai mare este de şépte-spredece anĭ. Locotenentulŭ Vallès lăsà asemenea o vĕduvă şi o sĕrmană fiinţă care n'are decâtŭ vre-o câteva lunĭ.

Unită de unŭ sentimentŭ de umanitate, care o onoréză, tótă pressa Barcelonei, cu escepţiune de unŭ singurŭ diarŭ, organŭ alŭ d-lui Canovas, a luatŭ iniţativa de-o subscripţiune, pentru a venì în ajutorulŭ acestorŭ nenorociţĭ.

Gerona şi Barcelona sunt în doliu; în diua esecutării órĭ-ce lucru s'a sistatŭ, prăvăliile au fostŭ închise avêndŭ pe ele acéstă inscripţiune: »Inchisă din causa doliului publicŭ; graţiă pentru condamnaţĭ!«

Unŭ mare numĕrŭ de locuitorĭ din Gerona au emigratŭ din oraşŭ, ca semnŭ de protestaţiune contra acestei sângerose esecutărĭ.

Unŭ guvernŭ, care comite asemenea acte, care are o astfelŭ de neîncredere în sentimentele justiţiei şi umanităţii unanimŭ esprimate de ţéra întrégă, ale cărei destine pretinde elŭ că le conduce este o batjocură pentru lumea civilisată, şi merită a fi proscrisŭ de naţiunĭ.

Alphons XII., care de cândŭ s'a comisŭ crima din Gerona nu îndrăsnesce a se arĕtá în publicŭ, întreţine în Francia unŭ ambasadorŭ. Ne place sĕ credemŭ că acestŭ domnŭ va înţelege că, d'acì înainte, misiunea sa la noi este terminată. Guvernamêntulŭ republicei nu póte sĕ aibă nicĭ unŭ raportŭ cu representantulŭ unui asasinŭ.«

Furtulŭ de 30,000 florinĭ.

Cercetările făcute până acum de poliţia din Viena şi cea din Pesta asupra furtului de 30,000 fl. n'au ajunsŭ la nicĭ unŭ resultatŭ. Vienesii susţinŭ că în Viena totulŭ s'a făcutŭ în cea mai mare ordine, dar în Pesta manipulaţiunea a fostŭ incorectă. Lădiţa în care se aflau cei 30,000 fl. erá tocmai ca celelalte, provădută cu tóte mărcile, aşa că numai unŭ singurŭ sigilŭ a trădatŭ totŭ. Poliţia din Pesta susţine că schimbarea lădiţii s'a făcutŭ în Viena şi că prin urmare acolo sĕ se caute hoţii. Cărămidile, care au fostŭ înlocuite cu banii, au una litera A. ceealaltă litera E. Poliţia cercetéză acum ce fabrice de cărămidĭ au aceste litere ca mărcĭ.

După scirile cele mai nouĕ, poliţia vienesă arŭ fi descoperitŭ unŭ momentŭ de bănuélă, după care, se crede, că cercetările vorŭ ajunge la unŭ bunŭ resultatŭ. După acestŭ momentŭ bănuitorŭ, firele crimei arŭ porní din Pesta.

Dupĕ o telegramă din Viena, în urma interogatoriului luatŭ tuturorŭ persónelorŭ, care au luatŭ parte la espediarea celorŭ 640,000 fl., resultă că sustragerea celorŭ 30,000 fl. nu sa întêmplatŭ în Viena. Se menţine părerea că lădiţa a fostŭ schimbată în Buda.

Séptĕmâna Financiară. — Citimŭ în »Curier. Fin.:« Fiecare sĕptĕmână, ce trece aduce câte o nouĕ probă despre abundenţa numerarului în pieţele străine. Buletinele de bursă din Paris, Londra şi Berlin suntŭ fórte semnificative în acéstă privinţă. Fără a contestá influenţa, ce a avut-o Colera asupra burselorŭ, trebue sĕ arĕtămŭací, că verĭ-câtŭ arŭ căutá cineva, nu găsesce astădĭ altŭ motivŭ d'a justificá urcarea şi fermitatea pieţelorŭ străine, decâtŭ abondenţa numerarului. La noi, unde forţa banului este slabă, e naturalŭ ca şi forţa cursurilorŭ sĕ fie slabă. Astfelŭ se esplică marasmulŭ, în care ne aflămŭ pe lêngă care vine sĕ se mai adauge şi stagiunea mórtă. E destulŭ a amintí ací, că în totŭ cursulŭ săptĕmânei nu s'a făcutŭ nicĭ o afacere pe banĭ gata, pentru a înţelege imediatŭ, că acolo unde banii sunt rarĭ, rare sau nule suntŭ şi afacerile, şi prin consequenţă nu putemŭ a vedea urcarea de cursurĭ, ce se vede în alte pieţe, monetaricesce, în condiţiunĭ cu deosebire multŭ mai favorabile decâtŭ la noi. Totŭ ce s'a lucratŭ sĕptĕmâna de care, ne despărţimŭ, s'a lucratŭ pe termenŭ, şi acesta într'o mĕsură fórte slabă. Băncile Naţionale au debutatŭ Lunĭ cu 1406 şi au terminatŭ sĕptĕmâna fără afacerĭ. — Daco-Româniile, dela 344 s'au urcatŭ la 347 şi au închisŭ cu $346^1/_2$. — Naţionalele de asigurare abia s'au vĕdutŭ dilele acestea pela Bursă cotândŭ 240, 241. — Construcţiunile au fostŭ, pe lângă Daco-Românii, singurile valorĭ care au preocupatŭ publiculŭ tótă sĕptĕmâna. Dela $263^1/_2$, ele au făcutŭ treptatŭ $265^1/_2$, 266 şi au finitŭ cu $267^1/_2$ după ce au atinsŭ unŭ momentŭ 268. — Creditulŭ Mobiliarŭ românŭ, n'a avutŭ şansa Construcţiunilorŭ; menţinute tótă sĕptĕmâna la 206, către fine ele au cădutŭ la 204 şi apoi la $203^1/_2$. — Aurulŭ continuă a persistá în raritatea lui, causă, pentru care şi agiulŭ se menţine la 5.35. In resumatŭ, pe când cei din pieţile străine speră a vedé urcarea de astădĭ dominândŭ două, trei lunĭ, noi nu ne putemŭ bucurá de acéstă speranţă până ce situaţiunea nóstă monetară nu se va îmbunătăţí printr'o esportaţiune de cereale mai seriósă de cum a fostŭ aceia din primele lunĭ ale anului şi până acum. — In têrgulŭ liberŭ afacerile au fostŭ şi acolo aprópe nule. Renta Perpetuă a înregistratŭ $93^1/_2$; 5% amortisabilŭ $95^1/_2$; 6% ruralŭ convertitŭ $97^1/_2$. Creditulŭ Fonciar ruralŭ 7% $102^1/_4$; 5% 91; Creditulŭ Fonciarŭ Urbanŭ 7% $101^3/_4$; 6% 97·50; 5% $87^1/_2$. Losurile municipale au făcutŭ 34. Obligaţiunile oraşului Bucurescĭ 5% s'au datŭ cu 84.

Diverse.

Legenda dela Vaterloo. — Se scie — după cum povestescŭ unii istoricĭ — că comandantulŭ vechei garde napoleonide, Cambronne, arŭ fi rĕspunsŭ Englezilorŭ, ce-i strigau sĕ se predea în bătaia de la Vaterloo: »La garde meurt, mais elle ne se rend pas.*) După alţii Cambronne nu a rostitŭ acéstă frasă eroică, ci numai o singură vorbă, ce sémână cu »meurt,‘ adecă: »merte!« In memoriile Br. Hode Viel-Castel, din carĭ va eşi curênd unŭ nou volumŭ în Elveţia, se găsesce încă o versiune despre acéstă legendă. Castel reproduce adecă părerea, esprimată de generalulŭ Mellinel, care a fostŭ crescutŭ de Ex-comandantulŭ gardei, ce-i era tutorŭ. Mellinet povestesce: „După bătaia de la Vaterloo, Cambronne mi se făcŭ epitropŭ, fiind-că tată-meu trăiá în exilŭ. Elŭ avé o deosebită dragoste pentru mine şi când eramŭ de 13 anĭ mĕ şi primì în armată. Cambronne nu sciá sĕ pórte numai spada; făcuse şi studii adêncĭ şi erá unulŭ dintre cei mai iscusiţĭ latiniştĭ. Intr'o di ne scăldamŭ amêndoi în Loire şi trebue sĕ mărturisescŭ, că pe nicĭ unŭ trupŭ nu amŭ vĕdutŭ mai multe rănĭ, decâtŭ pe alŭ lui Cambronne şi se puté cunósce că erau făcute de glónţe, focŭ, lăncĭ, săbii şi baionete. Innotândŭ alăturea cu elŭ, mĕ încumetaiu a-i dice: »E dreptŭ, generalulŭ meu, că, provocându-vĕ generalulŭ englesŭ, sĕ depuneţĭ armele, aţĭ fi rĕspunsŭ cu „merte?« — Cambronne rĕspunse, după obiceiulŭ sĕu, tuindu-mĕ: »Credŭ, că mĕ cunoscĭ. Se potrivesce aşa vorbă cu mine? Poţĭ sĕ credĭ, că într'unŭ momentŭ aşa de seriosŭ şi sĕrbătorescŭ, aşŭ fi putută rostì o vorbă ca asta? — Nu, n'amŭ rostit-o. Dreptŭ este însă, că de câte orĭ ni se dicea sĕ ne predămŭ, ridicamŭ spada în aerŭ şi strigamŭ câtŭ mĕ lăsau puterile: »Grenadirĭ, înainte!‘ Curêndŭ fui rănitŭ însă, căduiŭ fără simţire la pămêntŭ şi după trecere de o jumĕtate de césŭ, Grenadirii nu mai putéu merge înainte — muriseră!

*

Laube. — Henricŭ Laube, despre a cărui mórte primimŭ adĭ o telegramă. a fostŭ unulŭ din cei mai distinşĭ scriitorĭ ai literaturei germane mai nouă. S'a născutŭ în Sprottau în Silesia la 18 Septembre 1806. A studiatŭ teologia în Halle şi Breslau. Scriindŭ nisce articole politice despre mişcarea polonă din 1430, fŭ alungatŭ din Saxonia arestatŭ în Berlinŭ şi închisŭ nouĕ lunĭ. Mai târdiu după ce mai fŭ închisŭ unŭ anŭ — anulŭ ântâiŭ alŭ traiului conjugalŭ — după ce fŭ alesŭ în parlamentulŭ germanŭ în 1848, se dete cu totulŭ studiilorŭ şi scrierii de piese teatrale, a cărorŭ urmărire o începuse chiar de cândŭ se aflá în Breslau. Dela 1860 conduse teatrulŭ Vienei: „Burgtheater« 16 anĭ. Merse apoi în Lipsca de unde sĕ întórse în 1867 éră la Viena la »Stadttheater.« In totŭ timpulŭ s'a distinsŭ prin hărnicia şi înţelepciunea conducerei sale; ce nu-lŭ va şterge din memoria Germanilorŭ sunt însĕ scrierile lui pline de spiritŭ. Consiliulŭ municipalŭ alŭ Vienei a luatŭ hotărîrea, sĕ numiască o stradă a capitalei după numele lui Laube.

*

Sentinţe. — Invingerea e îndoită, când invingĕtorulŭ 'şi-aduce oştirile întregĭ acasă. — E multŭ mai bine, sĕ plângĭ de bucuriă, decâtŭ sĕ te bucurĭ când plângĭ. — Cu vreme şi taurulŭ sĕlbaticŭ se prinde în jugŭ. — Celŭ mai frumosŭ privilegiu, este necesitatea. — Vorbiţi încetŭ, cândŭ vorbiţĭ de dragoste. — Frumseţa e unŭ farmecŭ, prin a cărui putere credinţa se topesce în sânge. — Amiciţia e credinciósă în tóte lucrurile, afară de serviciulŭ dragostei. — Tăcerea e celŭ mai bunŭ heroldŭ alŭ bucuriei. — Fericiţĭ sunt cei ce audŭ, că sunt clevetiţĭ şi se potŭ îndreptá. — Nu'i de credutŭ, cum póte otrăví vorba rea dragostea. — O faţă bine croită e unŭ darŭ alŭ norocului; scrierea şi cetirea vinŭ dela natură. — Cine pune mâna pe smólă, sĕ feştelesce. — In lupta neegală nu e nicĭ o vitejiă adevĕrată.

(W. Schakespeare).

*) Garda móre, dar nu se predă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 2 Augustŭ st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.10	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	92.20	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Rentă de hârtiă 5% . .	89.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.30	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	115.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.50	Renta de hărtiă austriacă	81.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50	Renta de arg. austr. . .	81.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.—	Renta de aurŭ austr. . .	103.25
Bonurĭ rurale ungare . .	100.25	Losurile din 1860 . . .	134 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Acțiunile băncei austro-ungare	863 —
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.—	Act. băncei de creditŭ ung.	312.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Act. băncei de creditŭ austr.	311.60
Bonurĭ rurale transilvane	101 50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
		Napoleon-d'orĭ	9.65½
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.45
		Londra 10 Livres sterlinge	121.45

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 19 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cuinp.	93½	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%) . .	»	95½	»	——
» convert. (6%) . .	»	97¼	»	98
Împr. oraș. Buc. (20 l.) . .	»	34¼	»	——
Credit fonc. rural (7%) . .	»	102½	»	102¾
» „ „ (5%) . .	„	90½	„	91
» » urban (7%) . .	»	101¾	»	102
» » » (6%) . .	»	97½	»	98
» » » (5%) . .	»	87½	»	88
Banca națională a României	»	1325	»	1405
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	»	346.[illegible]	»	347
« » » Națională . .	»	240	»	—
Aurŭ	»	5·30.%	»	.—
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulu pieței Brașovŭ
din 4 Augustŭ st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.14	Vênd.	9.17
Argint românesc	»	9.10	»	9.15
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.66
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.96
Imperialĭ	»	9.90	»	9.96
Galbenĭ	»	5.62	»	5.66
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Numere complete din „Gazetă" dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

Acei domnĭ abonațĭ ai noștri, carĭ au plătitŭ prețulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugațĭ a ne trimite diferența prețului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS."

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI."

se potŭ face la **1** și **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ		. , .	12	fl. v. a.
„ „ „	½ „	. . .	6	„ „
„ „ „	¼ „	. . .	3	„ „
Se acórdă abonamente și lunare cu		. .	1	„ „
Pentru România și străinătate pe anŭ		.	36	francĭ
„ „ „ „	½ „	.	18	„
„ „ „ „	¼ „	.	9	„

Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea ḑiarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârḑiere.

Administrațiunea.

Tipografia Alexi Brașovŭ.